

Walter Moone, Vopak

DIVERSIFICATIE HELPT

Foto's: Pierre Crom

De Vopak Terminal Botlek wordt fors uitgebreid en gemoderniseerd. Eind dit jaar moet de terminal klaar zijn voor de toekomst. Walter Moone, managing director Vopak Chemie Nederland, vertelt wat hij van de opslag van chemische producten verwacht, waarom je flexibel moet zijn en hoe hij de rol van Vopak in de energietransitie ziet.

Kun je kort uitleggen wat je functie inhoudt?

"Ik ben verantwoordelijk voor de drie chemieterminals van Vopak in het Botlekgebied. Vopak heeft in Nederland vijf werkmaatschappijen voor tankopslag. In Vlaardingingen is de opslag van eetbare oliën en biodieselachtige producten, in de Europoort en Eemshaven slaan we de olieproducten op en samen met Gasunie exploiteren wij de Gate terminal op de Maasvlakte. In Vlissingen worden LPG en chemische gassen opgeslagen en in Rotterdam Botlek chemische producten en blendcomponenten, zoals ethanol en biodiesel."

Je werkt ruim twintig jaar bij Vopak. Hoe verklaar je dat je er al zo lang werkt?

"Vopak is een prachtig bedrijf. Het is een multinational, maar met een vrij platte organisatie. Het is een erg ondernemend bedrijf. Dat kun je ook zien aan mijn loopbaan. Ik heb op veel plekken in de wereld kunnen werken, in diverse rollen, en veelal aan expansieprojecten. Je kunt er een hoop verschillende dingen doen. Dan is er ook geen noodzaak om naar een ander bedrijf over te stappen."

In 2018 maakte Vopak bekend de terminal in de Botlek uit te breiden met nieuwe opslagtanks voor styreen en andere chemische producten. Kan je die beslissing toelichten?

"Vooropgesteld: Vopak wil zijn positie in de chemie versterken en streeft groei na. Dat zie je niet alleen in de Botlek, maar ook in de rest van de wereld. We bouwen momenteel eveneens in Antwerpen en recent is aangekondigd dat we drie chemieterminals van Dow in de Verenigde Staten overnemen. We zien de vraag naar chemie-opslag alleen maar toenemen, wat ook te maken heeft met de verduurzaming van de maatschappij. Veel van de producten die we opslaan, belanden in bijvoorbeeld lichte materialen voor de autoindustrie of isolatiematerialen voor de bouw. Het groeien in chemie is een van de belangrijkste pijlers in onze strategie. We willen graag onze positie in de hubs Rotterdam-Antwerpen versterken. We zijn nu marktleider in de opslag van een aantal van de chemieproducten en blendcomponenten, zoals ethanol en biodiesel. Die positie willen we graag behouden. We hebben een paar heel sterke terminals in het Rotterdamse, waarvan een aantal aan modernisering toe is. We hebben een masterplan in gang gezet, waarbij we die terminals geleidelijk uitbreiden en moderniseren. Dit project in de Botlek is daar een voorbeeld van."

Waar moet je bij moderniseren aan denken?

"Tanks gaan vrij lang mee. Als je de bodem van een tank vervangt, kan die zomaar nog twintig jaar mee. Het zijn met name de leidingen, pompen en koppelbakken die aan vervanging toe zijn, net als de automatisering. Recent hebben we in de Botlek twee nieuwe koppelbakken in gebruik genomen waarin nieuwe technologie is geïmplementeerd. Dat soort projecten hebben wij nu niet alleen in de Botlek-terminal, maar ook bij de Vopak Terminal TTR lopen."

Wat wordt er precies uitgebreid aan de terminal in de Botlek?

"Het gaat om een expansie van 63.000 cbm. We ontwerpen voor de opslag van styreen, maar hebben het flexibel opgezet. Dit zodat we er ook andere chemieproducten in kunnen stoppen. Een one trick pony is niet wat we willen, omdat we met die tanks blijven zitten als de markt voor styreen wat tegenzit. Dat neemt niet weg dat de tanks als eerste met styreen zullen worden gevuld, als de terminal klaar is. We slaan er nu al veel van op, met name op onze TTR terminal. Dat zijn wat oudere tanks en er ligt wat oudere infrastructuur. Nu zetten we moderne, state of the art tanks neer, die goed geïsoleerd zijn en gemaakt zijn van roestvrij staal. Ook de pompen, pijpleidingen en de steigerontsluiting zijn specifiek afgestemd op de eisen en wensen van dat styreenproduct."

Wat is styreen voor een stof?

"Styreen is een vloeibaar chemisch product, dat de basis vormt voor andere kunststoffen. In de ons omringende landen, met name in België, Duitsland en Frankrijk, worden er producten als polystyreen, expandable polystyreen, ABS en SBR van gemaakt. Die komen terecht in bijvoorbeeld isolatiemateriaal, verpakkingen, de behuizing van elektronica, auto-onderdelen, handschoenen, autobanden, buizen, legoblokjes. Het komt terug in veel spullen die we dagelijks gebruiken."

De verbouwde terminal moet geen one trick pony worden, zoals je zelf aangeeft. Welke andere chemische producten kunnen jullie in die nieuwe opslagtanks opslaan?

"Een best wel brede range aan producten. We kijken vooral naar producten die gevoelig zijn voor temperatuur, vocht of vervuiling, vandaar ook die roestvrijstalen tanks. Ethyleenglycol is bijvoorbeeld een type product dat je er ook kunt opslaan. Dat is een grondstof voor PET-flessen"

Waarin verschilt een opslagtank voor styreen van een opslagtank voor ruwe olie?

"Die is veel kleiner. Je ziet het als je door de haven rijdt. De tanks van de Europoort en MOT zijn gigantisch, zeker voor ruwe olie. In onze grootste crude tank past een Boeing 747, vertellen wij bezoekers op de Wereldhavendagen. Je moet dan denken aan meer dan honderdduizend cbm. Dat terwijl de grootste tank in het nieuwbouwproject in de Botlek vijfduizend cbm is. Chemie-opslag is zeer specialistisch. Elk product of iedere productfamilie binnen de chemie heeft eigen specifieke kenmerken en daardoor specifieke opslageisen."

Dat is dus de reden dat jullie niet voor een paar grote tanks kiezen, maar voor meerdere kleinere. Om flexibeler te zijn.

"Klopt, ja. In de olie komen of vertrekken vaak grote partijen met VLCC's [very large crude carriers, red.] gevuld met crude of stookolie. Dat noemen we make-

“Elk product of iedere productfamilie binnen de chemie heeft eigen specifieke kenmerken”

of breakbulk. In de chemie zie je meer distributie. Er komt bijvoorbeeld een chemicaliëntanker, met meerdere partijen chemicaliën aan boord. Dat gaat in veel kleinere tanks op de terminal, waar het wordt gelost, en per trein, pijpleiding of truck wordt gedistribueerd. De distributie en logistiek die erachter zit, is heel anders dan in de olie.”

Geldt dat ook voor de operatie op zo'n terminal?

“Absoluut. Op de olieterminal is het heel rustig. Ik wil het niet saai noemen, maar je moet je voorstellen dat er dagenlang een VLCC ligt te lossen en te laden. Op een chemieterminal is het een komen en gaan van trucks. Het is veel arbeidsintensiever; er werken ook veel meer mensen.”

Betekent dit ook dat de opslag van chemicaliën lucratiever is?

“Dat is van veel factoren afhankelijk. Een van de belangrijkste is de marktvraag. Wij zijn natuurlijk afhankelijk van bewegingen op de wereldmarkt. Het is vooral de vraag naar producten waar wij de grondstoffen voor opslaan, die bepaalt of het lucratief is of niet.”

Hoe staat de uitbreiding in de Botlek er nu voor?

“Goed, de tanks zijn in Antwerpen gemaakt en nu allemaal afgeleverd. Volgend jaar volgen er nog drie.

Maar met de tanks die we nu op site hebben, gaan we eind van dit jaar live.”

Er is nu veel vraag naar de opslag van fossiele aardolieproducten. Hoe logisch is het dan te investeren in opslag van chemicaliën?

“Ik denk dat dat heel logisch is. Chemie is een van de pijlers onder de Vopak-strategie, naast olie en gas. We doen allebei. Aan de oliekant is onze langetermijnvisie dat we investeren in sterke hubs, zoals Rotterdam, Singapore, Houston en Fujairah. Daar staan immers de sterke raffinaderijen en komen veel stromen samen. We geloven dat daar een sterke vraag blijft naar olieopslag. We investeren daar om sterk te blijven en zullen dat zeker blijven doen. Maar de vraag naar chemie zal ook blijven toenemen. Een aantal factoren speelt onze positie in Rotterdam en Antwerpen in de kaart. Ten eerste de toenemende vraag naar chemieproducten, in lijn met verduurzaming en de noodzaak aan innovatieve producten. Chemie kan daar mooi op inspelen. Daarnaast verplaatst veel van de productie van basischemicaliën zich naar locaties waar goedkope feedstock is. Dan heb je het over het Midden-Oosten en Amerika, waar je veel expansie van de petrochemische industrie ziet. De daar geproduceerde basischemicaliën worden vaak naar Europa verscheept. We verwachten dat die importbehoefte de komende jaren zal toenemen. Ten derde zien we dat een aantal van de grotere

“Er zullen altijd nieuwe stromen komen, waarop we kunnen meegaan”

bedrijven in de industrie kijken naar andere manieren om logistiek te doen. Bijvoorbeeld door tankopslag te outsourcen of door meer veiligheidsvoorraden aan te houden om fluctuaties in de vraag te kunnen opvangen. Dat zijn allemaal factoren die helpen om de vraag naar chemie-opslag in Rotterdam op peil te houden, en misschien ook wel te laten groeien.”

Is de vraag naar de opslag van chemicaliën de laatste jaren dan ook gestegen?

“Ja, ook wel gedreven door deze factoren. Het zijn geen double digit groeicijfers; het groeit een beetje met het BNP.”

Hoeveel hinder ondervinden jullie van de Covid-19-uitbraak?

“Wij kijken nauwlettend naar wat er op ons af komt. Natuurlijk zagen we voor een aantal producten een terugloop in de doorzetten, zeker in de afgelopen periode. Dat ligt ook voor de hand; er worden minder auto's in Duitsland gemaakt, dus zijn er ook minder van dat soort grondstoffen nodig. Maar voor ons huidige productportfolio, wat we nu opslaan in Rotterdam, zien we nog steeds een solide vraag. De vraag naar ethanol, een productgroep die we veel in de Botlek opslaan, is toegenomen omdat het wordt gebruikt voor de productie van hand sanitisers. Ook zie je een toename van de doorzet van producten die in verpakkingen terechtkomen. Dat is het voordeel ook van de diversiteit die we in Rotterdam en Antwerpen hebben. We zitten in veel verschillende markten. We hebben een vrij gediversifieerd portfolio. Dat helpt ons heel erg, niet alleen binnen de chemie, maar ook Vopak breed.”

Je hebt het over diversificatie en flexibel willen zijn. Kijkend naar de toekomst kan er behoefte ontstaan aan de opslag van waterstof, ammoniak, misschien mierenzuur. Anticiperen jullie daarop?

“Jazeker. Dat wordt niet vanuit de Botlek-organisatie, maar global aangestuurd. Gezien de volwassenheid van de markt speelt Nederland daar een voortrekkersrol in. Een team is er al een aantal jaar mee bezig en verschillende projecten beginnen nu los te komen. Denk aan onze bijdrage in het Rotterdamse H-vision-project of het samenwerkingsverband met Hydrogenious. Dat is een bedrijf dat waterstofmoleculen kan vastmaken aan toluene-based-oil, zodat het vloeibaar wordt en je het makkelijker kan transporteren. We zijn nu ook aan het kijken naar projecten in Rotterdam en het Botlekgebied. We willen het dichtbij de industrie beschikbaar hebben. Daarom kijken we of we dit soort projecten op bestaande terminals kunnen ontwikkelen.”

Het zit er dus aan te komen.

“Voor een aantal projecten zijn we al gericht naar investeringen aan het kijken. Dat zijn vaak pilotprojecten, in samenwerking met andere partijen. Ik verwacht dat we komend jaar wat projecten kunnen gaan starten, ook op onze locaties. Ik merk dat het in de organisatie veel enthousiasme oproept. Nieuwe dingen geven nieuwe energie.”

Nog even terug naar de uitbreiding en modernisering van de terminal in de Botlek: die is daarna helemaal klaar voor de toekomst?

“Dit project is een heel belangrijke component binnen het masterplan. We hebben nog een aantal projecten lopen die in de loop van volgend jaar worden afgerond. Dan zijn we als organisatie klaar voor de toekomst. Maar daar stoppen we niet mee. We blijven continu nadenken hoe en in welke markten we verder kunnen groeien. Binnen Vopak hebben we als purpose 'storing vital products with care'. We willen producten die we in de maatschappij gebruiken, op een veilige en zorgvuldige manier kunnen opslaan, of het nou olie, chemie, gas of 'eetbaar' is. We kijken daarbij naar allerlei investeringen. Er zullen altijd nieuwe stromen komen, waarop we kunnen meegaan.”

Is de terminal in de Botlek straks de meest moderne binnen heel Vopak?

“Ja, voor dit project denk ik dat wel. Maar op het moment dat je zo'n project afrondt, ontstaat er weer wat nieuws. Je moet daarin mee blijven bewegen. We zijn bijvoorbeeld ook volop bezig om ons automatiseringssysteem binnen Vopak te veranderen. Daardoor gaan we op een heel nieuwe manier met onze klanten communiceren. We hebben het over infrastructuur gehad, maar ook aan de softwarekant blijven we zoeken naar nieuwe manieren om te innoveren.”

WIE IS WALTER MOONE?

Walter Moone studeerde bedrijfseconomie aan de Universiteit van Amsterdam. In 1999 trad hij in dienst bij Vopak, waarvoor hij tien jaar in het buitenland (Singapore, Korea en de Verenigde Arabische Emiraten) werkte. Na een kleine vier jaar als commercieel directeur Nederland te hebben gewerkt, trad hij in januari 2016 aan als directeur Vopak Chemie. Deze functie oefent hij nog altijd uit. Moone is verantwoordelijk voor de Vopak-terminals Botlek, TTR en Chemiehaven.